

LATVIJAS REPUBLIKA

Liepājas pilsētas bāriņtiesa

Reģ.Nr.90002394125, Peldu iela 5, Liepāja, LV-3401, tālr.+371 63422496, barintiesa@liepaja.lv

Par Liepājas pilsētas bāriņtiesas darbu 2021.gadā

Liepājas pilsētas bāriņtiesā (turpmāk - bāriņtiesa) strādā 17 darbinieki: bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks, 7 bāriņtiesas locekļi, 2 bāriņtiesas locekļa palīgi, bāriņtiesas priekšsēdētāja palīgs, lietvede, sekretāre, speciālists bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, automobiļa vadītājs un grāmatvedis.

Par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu, atjaunošanu, atņemšanu

Ģimenēs, kurās aug bērni, ikdienā vecāki risina dažādus ar bērna audzināšanu, aprūpi un tiesībām saistītus jautājumus, ko juridiskajā terminoloģijā dēvē par aizgādību. Aizgādība ir vienlīdzīga abu vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Ja vecāki ar šiem pienākumiem netiek galā, situācijas risināšanā iesaistās dažādas institūcijas un speciālisti, lai sniegtu atbalstu un palīdzību ģimenei attiecīgu problēmu risināšanā, lai novērstu iespējamus bērnu tiesību pārkāpumus un bērni nebūtu jāšķir no ģimenes. Taču gadījumos, kad vecāku rīcībā un attieksmē pret bērnu konstatē augstus riskus un turpmāka bērna atrašanās vecāku aizgādībā var apdraudēt bērna veselību vai dzīvību, tad šo jautājumu risināšanā iesaistās bāriņtiesa un tiesa, kas lemj par aizgādības tiesībām.

Lai mazinātu gadījumus, kuros bāriņtiesai jāpieņem lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, būtiski nodrošināt preventīvo sociālo darbu ar ģimeni. Šī preventīvā darba mērķis ir sniegt atbalstu un ļaut vecākam novērst tos apstākļus, kas nelabvēlīgi ietekmē bērnu. Tikai galējā situācijā, ja vecāks nesadarbojas un nenovērš bērnam kaitējošos apstākļus, bāriņtiesa pieņem lēmumu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam.

Pārskata gadā bāriņtiesa Liepājas pilsētas domes Sociālajam dienestam (turpmāk - Sociālais dienests) sniegusi informāciju un lūgusi veikt sociālo darbu ar 22 ģimenēm, kurās aug 32 bērni. Iepriekš, 2020.gadā, informācija sniegta par 21 ģimeni, kurā auga 42 bērni, bet 2019.gadā - par 32 ģimenēm, kurās auga 68 bērni.

Bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas tiesiskie pamati noteikti Civillikuma 203.pantā un Bāriņtiesu likuma 22.pantā. Konstatējot šajās tiesību normās uzskaitītos apstākļus, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam. Nereti lietas izskatīšanas laikā, ģimenei sadarbojoties ar Sociālo dienestu un citām institūcijām, speciālistiem savu ģimenes sociālo problēmu risināšanā, veiksmīgi izdodas būtiski samazināt, kā arī novērst konstatētos riskus un nelabvēlīgos apstākļus ģimenē. Tā pārskata gadā, bāriņtiesai lemjot par iespējamo bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu, lietvedība izbeigta par 11 bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu 8 vecākiem.

2021.gadā bāriņtiesa pārtraukusi 38 bērnu aizgādības tiesības 44 vecākiem (2020.gadā aizgādības tiesības ierobežotas 37 vecākiem, bet 2019.gadā - 49 vecākiem). Analizējot iemeslus, kuru dēļ bāriņtiesa visbiežāk lēmusi par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, secināms, ka pārsvarā lēmumi pamatoti ar vecāka atkarības problēmām, zināšanu un prasmju trūkumu bērnu vajadzību un interešu nodrošināšanā, kā rezultātā vecāks nenodrošināja pilnvērtīgu bērna aprūpi. Pārskata gada ietvaros, pieņemot lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem, par

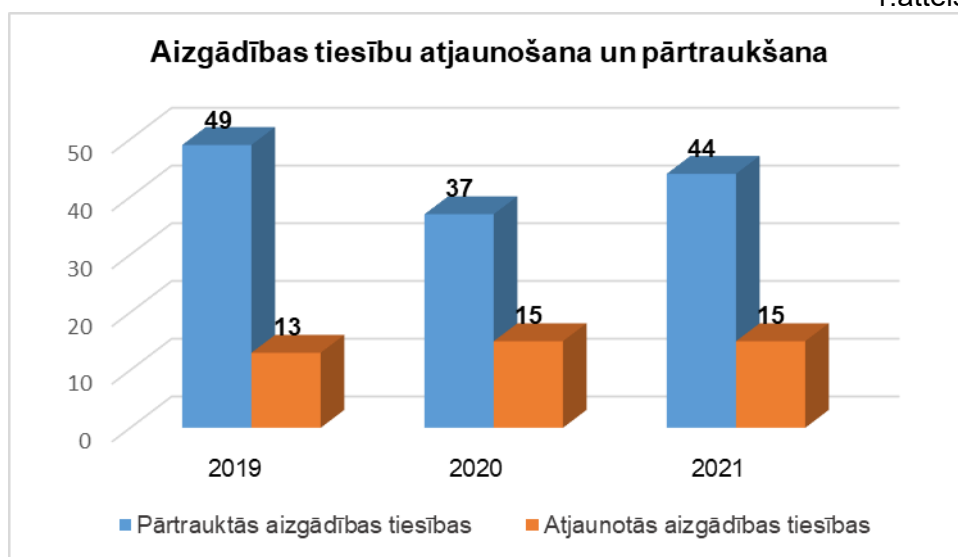
vienu personu bāriņtiesa informējusi Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkni, jo konstatēta vecāka vardarbība pret bērnu.

Pēc tam, kad pieņemts lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu, bāriņtiesa sniedz informāciju Sociālajam dienestam sociālā darba veikšanai ar ģimeni, ar mērķi panākt situācijas uzlabošanu un bērna atgriešanos ģimenē.

Ja bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas iemesli ir zuduši, bāriņtiesa lemj par pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu. Līdz ar to, sagatavojot lietu par iespējamu pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu vecākam, bāriņtiesai primāri jāpārlicinās, vai ir mainījušies tie apstākļi, kas pastāvēja laikā, kad vecākam tika pārtrauktas aizgādības tiesības. Tāpat jāpārlicinās, vai nepastāv arī citi pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanas riski. Līdz ar to bāriņtiesa vērtē gan iespējamo risku bērna drošībai, attīstībai un veselībai, kā arī apstākļi, vai bērnam, atgriežoties ģimenē, tiks nodrošināta pilnvērtīga aprūpe, atbilstoša audzināšana un labvēlīga dzīves vide.

2021.gadā pārtrauktās aizgādības tiesības atjaunotas 15 personām, kā rezultātā 14 bērni atgriezās vecāku aizgādībā, arī 2020.gadā pārtrauktās aizgādības tiesības atjaunotas 15 personām, bet 2019.gadā - 13 personām (skat. 1.attēls).

1.attēls

Civillikuma 203.pantā noteikts, ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai, izņemot gadījumu, kad aizgādības tiesības nevar atjaunot no vecāka neatkarīgu apstākļu dēļ.

Pārskata gadā bāriņtiesa par 33 vecākiem (2020.gadā par 26 vecākiem; 2019.gadā par 45 vecākiem) pieņēmusi lēmumu un cēlusi prasību tiesā par bērnu aizgādības tiesību atņemšanu. Celto prasību skaita pieaugums skaidrojams ar to, ka vairāk vecāku gada termiņā nenovērsa savās ģimenēs bērna augšanai un attīstībai nelabvēlīgos apstākļus, un līdz ar to iepriekš pārtrauktās aizgādības tiesības viņiem nebija iespējams atjaunot.

Aizgādības tiesību atņemšanu vecākam kā galējo līdzekli piemēro tiesa. 2021.gadā likumīgā spēkā stājušies tiesu spriedumi, ar kuriem 25 vecākiem atņemtas 36 bērnu aizgādības tiesības, (2020.gadā 33 vecākiem atņemtas 47 bērnu aizgādības tiesības; 2019.gadā 39 vecākiem - 43 bērnu aizgādības tiesības).

Par bērnu ārpusģimenes aprūpi

Ārpusģimenes aprūpes mērķis saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 32.pantā noteikto ir radīt bērnam aizsargātības sajūtu, nodrošināt apstākļus viņa attīstībai un labklājībai. Lemjot par ārpusģimenes aprūpi bērnam, bāriņtiesai nepieciešams izskaidrot bērnam iespējamās ārpusģimenes aprūpes veidus un

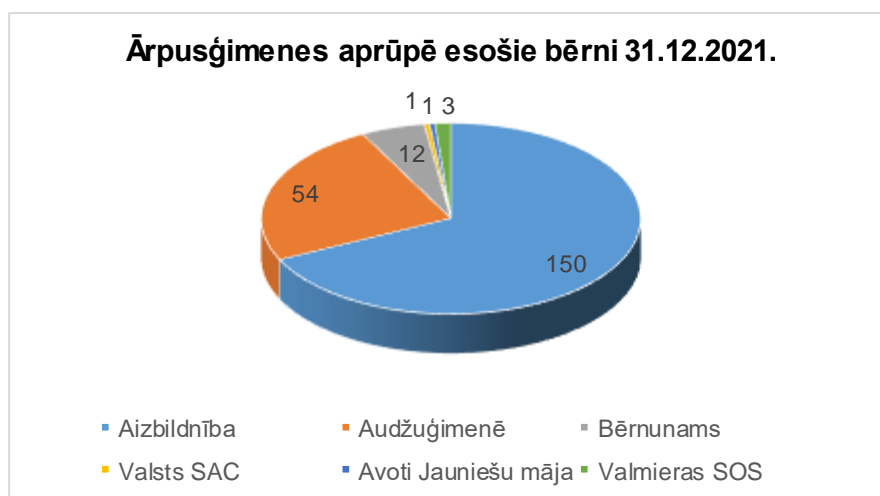
noskaidrot bērna viedokli par viņam piemērotāko ārpusģimenes aprūpes veidu, ja bērns spēj formulēt savu viedokli.

Normatīvie akti paredz primāri nodrošināt bērnam iespēju augt pie aizbildņa vai audžuģimēnē. Tikai tad, ja nav iespējams nodrošināt ārpusģimenes aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimēnē, bāriņtiesa lemj par bāreņa vai bez vecāku gādības palikuša bērna ievietošanu institūcijā.

2021.gada 31.decembrī ārpusģimenes aprūpē atradās 221 bērns, no tiem 150 aizbildnībā, 54 audžuģimēnē un 17 institucionālā aprūpē.

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam viens no svarīgākajiem rīcības virzieniem ir deinstitucionalizācija. Lai nodrošinātu deinstitucionalizācijas principa - ģimeniskas vides nodrošināšana bērnam - īstenošanu praksē, bāriņtiesa periodiski pārliecinās, vai institūcijā ievietotam bērnam joprojām nav iespējams nodrošināt aprūpi ģimeniskā vidē.

2.attēls

Kā redzams 2.attēlā, visvairāk Liepājas pašvaldības bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu aprūpe tiek nodrošināta aizbildnībā.

Kopumā 17 bērni atrodas institucionālā aprūpē, no tiem 3 bērni atrodas SOS ciematā Valmierā, kur bērnu aprūpe pietuvināta ģimeniskai videi.

Viens jauniets ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņem Augšdaugavas novada pašvaldības iestādes Sociālā atbalsta un aprūpes centra "Avots" institūcijā Jauniešu māja.

Valsts sociālās aprūpes centra (turpmāk - Valsts SAC) filiālē "Liepāja" aprūpi saņem 1 bērns, kurš ir 11 gadus vecs un kuram ir smagas veselības problēmas. Tieši smagā veselības stāvokļa dēļ ir ļoti ierobežotas iespējas bērniem nodrošināt viņu veselības stāvoklim atbilstošu audžuģimēni vai iecelt aizbildni.

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta bērnamamā (turpmāk - bērnamams) aprūpes pakalpojums nodrošināts 12 bērniem līdz 18 gadu vecumam. Jaunākais bērns bērnamamā ir desmit gadus vecs zēns, kurš iestādē ievietots kopā ar 17 gadus vecu brāli.

Cita starpā bāriņtiesa 2021.gadā ir vērtējusi apstākļus un pieņēmusi lēmumu par vienu bērnu, kuram dota atļauja uzturēties kopā ar māti brīvības atņemšanas iestādē.

Salīdzinot ar 2020.gadu, kad institucionālā aprūpē atradās 27 bērni, ir vērojams būtisks bērnu skaita samazinājums institucionālajā aprūpē, proti, 2021.gada nogalē institucionālā aprūpē atrodas 17 bērni. Apkopojot datus redzams, ka 3 bērniem tika apstiprināta adopcija, 2 bērniem nodibināta aizbildnība, viens bērns ievietots audžuģimēnē, 8 bērni kļuvuši pilngadīgi, bet vienam bērnam uzturēšanās institūcijā izbeigta sakarā ar mātes pilngadību.

Uz 2021.gada 31.decembri 54 bērni aprūpes pakalpojumu saņem audžuģimēnēs. No tiem 16 bērni ir vecumā no 0 līdz 3 gadiem, 26 bērni - vecumā no 4 līdz 12 gadiem un 12 bērni - vecumā no 13 līdz 17 gadiem.

Kopumā 2021.gadā 13 bērnu aprūpe audžuģimenēs ir izbeigta. Aprūpes izbeigšanas iemesli: 4 bērni adoptēti, 4 bērniem iecelts aizbildnis, 1 bērns pārvietots uz citu audžuģimeni, 2 bērni atgriezušies vecāku aprūpē, divi kļuva pilngadīgi.

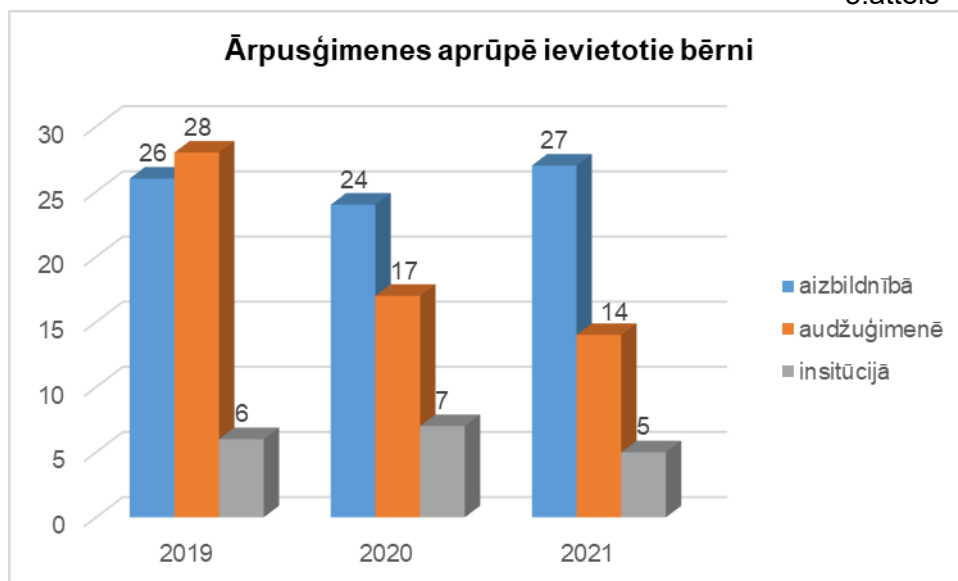
Pārskata gada laikā audžuģimenēs ievietoti 14 bērni, bet institūcijā - 5 bērni. Izplatītākais iemesls, kādēļ bijis nepieciešams bērnus nodrošināt ar ārpusģimenes aprūpi audžuģimenē vai institūcijā ir tas, ka bērnu vecākiem ir pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības. Vienam bērnam nodrošināta ārpusģimenes aprūpe audžuģimenē sakarā ar aizbildņa nāvi, savukārt vienam bērnam - pēc aizbildņa atlaišanas no aizbildņa pienākumu pildīšanas. Vienā gadījumā audžuģimenē ievietotai meitenei piedzimis bērns. Lai nodrošinātu iespēju mātei būt kopā ar bērnu, jaundzimušais ievietots tajā pašā audžuģimenē. Divi bērni ievietoti specializētajā - krīzes audžuģimenē, jo bērnu māte tika apcietināta, bet tēvs jau atradās ieslodzījuma vietā. No pārskata gada laikā audžuģimenēs ievietotajiem bērniem viens bērns nodots adoptētāju aprūpē un uzraudzībā.

Pārskata gadā kopumā 9 bērni nogādāti specializētajās krīzes audžuģimenēs, no kuriem 4 bērni joprojām turpina uzturēties specializētajās - krīzes audžuģimenēs Liepājā un Dienvidkurzemes novadā. Divi bērni turpina uzturēties specializētajās audžuģimenēs. Minētās audžuģimenes nodrošina aprūpi bērnam ar invaliditāti, kuram izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.

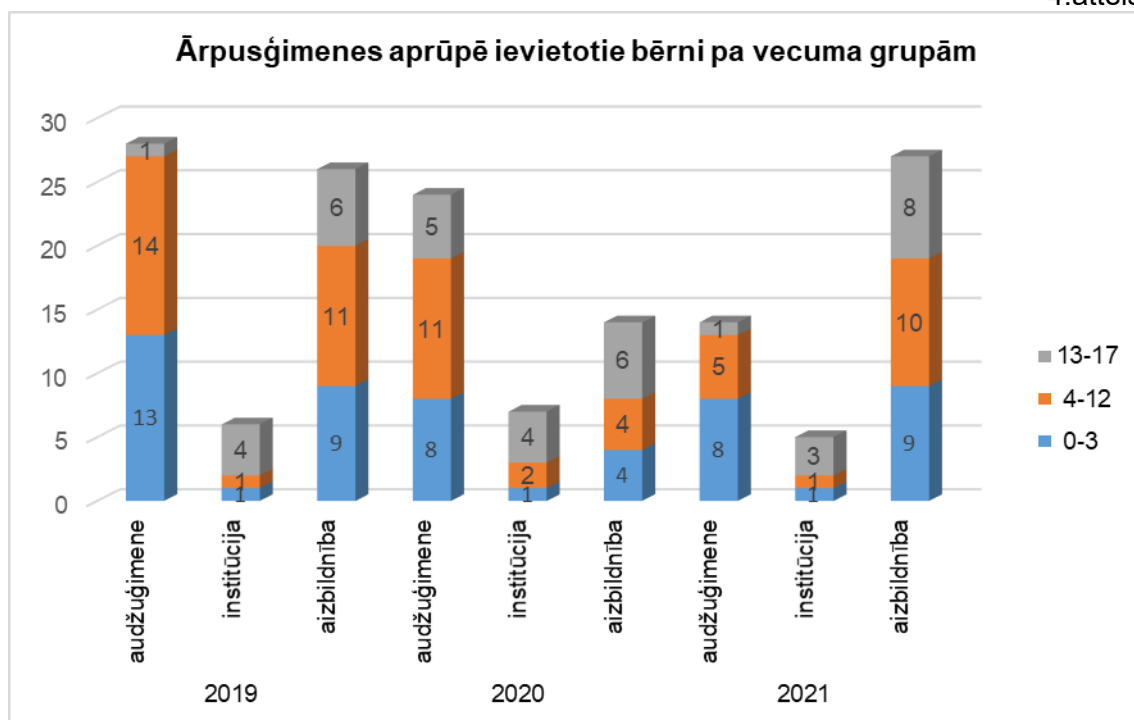
Tikai izņēmuma gadījumos, tas ir tad, ja nav iespējams bērnam iecelt aizbildni vai ievietot bērnu audžuģimenē, pieļaujama bērna ārpusģimenes aprūpe institūcijā, tas ir, Valsts SAC vai Bērnamā.

No pārskata gada laikā institūcijā ievietotajiem 5 bērniem, diviem bērniem izbeigta uzturēšanās iestādē, vienā gadījumā sakarā ar aizbildnības nodibināšanu, otrā - ar ievietošanu audžuģimenē.

3.attēls

Vērtējot salīdzinoši (3.attēls), redzams, ka institucionālajā aprūpē ievietoto bērnu skaits nedaudz samazinājies. Šķirot bērnu no bioloģiskās ģimenes, lielākajā daļā ir rasta iespēja nodrošināt bērnus ar ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē - audžuģimenē, aizbildnībā.

2021.gadā Liepājas pilsētas bāriņtiesa 27 bērniem nodibinājusi aizbildnību un iecēlusi aizbildni. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu statistiku redzams, ka aizbildnībā nodoto bērnu skaits ir būtiski palielinājies. Aizbildnībā visvairāk tiek nodoti bērni vecumā līdz 12 gadiem - 2020.gadā -11 bērni, 2019.gadā - 20 bērni, un līdzīga situācija ir bijusi arī 2021.gadā - aizbildnība nodibināta 19 šīs vecuma grupas bērniem. Pārskata gada periodā nodibināta aizbildnība 5 zīdaiņiem tā iemesla dēļ, ka viņu vecāki ir nepilngadīgi.

2021.gadā institūcijā ievietots viens bērns vecumā līdz 3 gadiem. Šajā gadījumā institūcijā bērns uzturējās neilgu laiku, jo tika nodrošināta iespēja jaundzimušajam atrasties audžuģimenē. Ir redzams (skat.4.attēlu), ka salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem institūcijā ievietoto bērnu vecums ir palicis iepriekšējā gada līmenī. 2021.gadā 14 bērniem vecumā no dzimšanas līdz 17 gadu vecumam rastas mājas audžuģimenēs. Joprojām saglabājas grūtības rast iespēju jauniešiem vecumā no 11 līdz 17 gadiem, kā arī bērniem ar uzvedības traucējumiem nodrošināt aprūpes pakalpojumu audžuģimenēs.

No iepriekš minētā izriet, ka 2021.gadā 46 bērniem nodrošināta ārpusģimenes aprūpe: 27 jeb 58,7% aizbildnībā, 14 jeb 30,4% audžuģimenē un 5 jeb 10,9% institūcijā.

Par aizbildnības lietām

Saskaņā ar Civillikuma 217.panta pirmo daļu un 222.pantu aizbildnību nodibina pār bez vecāku aizgādības palikušajiem nepilngadīgajiem. Aizbildnis aizvieto savam aizbilstamajam vecākus, atbalsta bērnu, sevišķi gādā par viņa audzināšanu, kā arī pārstāv bērna personiskās un mantiskās intereses. Bāriņtiesa lemj par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu bērnam, ja:

- 1) bērna vecāki ir miruši vai izsludināti par mirušiem;
- 2) bērna vecākiem ir pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības;
- 3) bērna vecāki ir pazuduši un izsludināti meklēšanā;
- 4) bērna vecāki slimības dēļ nespēj pienācīgi aprūpēt un uzraudzīt bērnu;
- 5) radušās būtiskas domstarpības bērna un vecāku attiecībās;
- 6) abi bērna vecāki ir nepilngadīgi;

7) radušies citi neatliekami gadījumi (nodrošinot normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu).

Lemjot par aizbildņa iecelšanu, bāriņtiesai ir jāpārlicinās, vai par aizbildni ieceljamajai personai ir aizbildņa pienākumu pildīšanai nepieciešamās spējas un īpašības. Bāriņtiesa izvērtē personas motivāciju kļūt par aizbildni, ģimenes locekļu savstarpējās attiecības, nodarbinātību, dzīves apstākļus, spējas pārstāvēt bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās, kā arī ņem vērā atzinumus par personas veselības stāvokli, ko sniedz ģimenes ārsts, kā arī psihiatrs un narkologs.

Pārskata perioda beigās, tas ir, 2021.gada 31.decembrī, kopējais aizbildnībā esošo bērnu skaits ir 150, kuriem ar Liepājas pilsētas bāriņtiesas lēmumu nodibināta aizbildnība un iecelts aizbildnis. Aizbildnībā esošie bērni sastāda 65% no visiem ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem. Kopējais aizbildņu skaits ir 120, kas nozīmē, ka 30 personām aizbildnībā ir nodots vairāk kā viens bērns. Bāriņtiesas pārraudzībā ir arī 20 bērnu aizbildnības lietas, kur lēmumu pieņēmusi citas pašvaldības bāriņtiesa, un 8 bērnu aizbildnības lietas, kur lēmumu pieņēmusi citas valsts kompetentā iestāde, bet bērni dzīvo pie aizbildņa Liepājā.

2021.gadā bērniem par aizbildņiem iecelta 21 persona, no kurām 12 ir vecvecāki, 5 ir no bērnu tālāku radnieku loka, bet 4 gadījumos aizbildņim nav bijusi tieša radniecība ar bērnu. Arī iepriekšējos gados lielāko īpatsvaru no ieceltajiem aizbildņiem sastāda vecvecāki.

2021.gadā Liepājas pilsētas bāriņtiesa pēc personas, citas bāriņtiesas vai ārvalstu kompetentās iestādes lūguma ir vērtējusi 6 personu atbilstību aizbildņa pienākumu pildīšanai.

Pārskata periodā 1 aizbildnībā esošo bērnu adoptējusi aizbildņa ģimene, tādejādi nodrošinot bērnam pilnvērtīgas ģimenes locekļa tiesības.

Par audžuģimeņu lietām

Audžuģimene ir ģimene vai persona, kas nodrošina aprūpi bērnam, kuram uz laiku vai pastāvīgi atņemta viņa ģimeniskā vide vai kura interesēs nav pieļaujama palikšana savā ģimenē. Audžuģimenes pienākums ir nodrošināt bērnam viņa vecumam un veselības stāvoklim atbilstošus sadzīves apstākļus un aprūpi (veselības aprūpi, audzināšanu un izglītību). Bērnu audžuģimenē ievieto uz laiku, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, līdz bērna adopcijai vai aizbildnības nodibināšanai. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 25.pantā noteikto bāriņtiesa lemj par:

- 1) ģimenes vai personas piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai;
- 2) audžuģimenes statusa piešķiršanu;
- 3) bērna ievietošanu audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā.

Liepājā uz 2021.gada 31.decembri audžuģimenes statuss ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts 35 ģimenēm. Pārskata periodā kopā saņemti pieci iesniegumi, kuros laulātie vai personas lūdz atzīt sevi par piemērotiem audžuģimenes pienākumu veikšanai, kā arī saņemti trīs audžuģimeņu iesniegumi ar lūgumu atzīt par piemērotiem specializētās audžuģimenes pienākumu veikšanai izvēlētajā specializācijā - krīzes audžuģimene.

Piecas ģimenes ir atzītas par piemērotām, lai veiktu audžuģimenes pienākumus, savukārt četras audžuģimenes atzītas par piemērotām specializētās audžuģimenes pienākumu veikšanai izvēlētajā specializācijā - krīzes audžuģimene. Vienai ģimenei pārskata gada laikā piešķirts audžuģimenes statuss, savukārt četrām audžuģimenēm piešķirts specializētās audžuģimenes statuss. Jāpiebilst, ka par krīzes audžuģimeni var kļūt audžuģimene, kurai ir vismaz triju gadu pieredze audžuģimenē ievietoto bērnu aprūpē un kura jebkurā diennaktī laikā uzņem bērnu, kas šķirts no ģimenes, aizbildņa vai audžuģimenes. Bāriņtiesas ieskatā liepājnieku interese un aktivitāte saistāma ar Sociālā atbalsta un izglītības fonda Kurzemes ģimeņu atbalsta centra "Liepāja" rīkotajiem pasākumiem audžuģimeņu kustības popularizēšanā un sabiedrības uzrunāšanā, rīkojot sarunu vakarus un iedrošinot iedzīvotājus vērsties bāriņtiesā, lai kļūtu par audžuģimeni.

Audžuģimenēs Liepājā ir ievietoti 36 Liepājas pašvaldības bērni un 9 citu pašvaldību bērni. Ārpus Liepājas audžuģimenēs ir ievietoti 18 Liepājas pašvaldības bērni.

Par adopcijas lietām

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 31.panta pirmajā un otrajā daļā noteikts, ka adopcija tiek atbalstīta, lai bērna attīstībai nodrošinātu ģimenisku vidi. Adopcijas uzdevums ir radīt bez vecāku gādības palikušajiem bērniem apstākļus audzināšanai ģimenē, nodrošinot stabilu un harmonisku dzīves vidi. Bāriņtiesas kompetence ir lemt par:

- 1) personas atzīšanu par adoptētāju;
- 2) brāļu un māsu, pusbrāļu un pusbāru šķiršanu Civillikumā noteiktajos gadījumos;
- 3) to, vai Latvijā iespējams nodrošināt bērna audzināšanu ģimenē vai pienācīgu aprūpi;
- 4) bērna nodošanu adoptētāja aprūpē un uzraudzībā līdz adopcijas apstiprināšanai;
- 5) pirmsadopcijas aprūpes izbeigšanu bērnam;
- 6) adopcijas atbilstību bērna interesēm.

Saskaņā ar 2018.gada 30.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.667 "Adopcijas kārtība", lai kļūtu par adoptētāju, bāriņtiesā jāiesniedz adopcijas pieteikums, kurā norādīti adopcijas motīvi, adoptētāja reliģiskā pārliecība, etniskā piederība un saziņas valoda, vēlamais adoptējamo bērnu skaits, dzimums un vecums, citi būtiski apstākļi, kas var ietekmēt adoptējamā bērna dzīvi kopā ar attiecīgo personu, kā arī laulības apliecības kopiju vai dokumentu, kas apliecina laulības šķiršanu, dokumentu, kas apliecina nodrošinājumu ar dzīvojamo platību, dzīves aprakstu, ģimenes ārsta izsniegtu izziņu par personas pašreizējo veselības stāvokli, kā arī psihiatra atzinumu par personas psihiskās veselības stāvokli un narkologa atzinumu par personas atkarību no narkotiskām un psihotropām vai citām atkarību izraisošām vielām u.c. adopcijas kārtībā paredzētie dokumenti. Sešu mēnešu laikā pēc adopcijas pieteikuma saņemšanas bāriņtiesa izvērtē personas piemērotību adoptētāja statusam. Izvērtēšanas laikā:

- novērtē adopcijas motivāciju, ģimenes locekļu savstarpējās attiecības un spējas izaudzināt bērnu, tai skaitā noskaidro visu nedalītā saimniecībā dzīvojošo personu viedokli par bērna adopciju;
- noskaidro ģimenes dzīves apstākļus un izvērtē materiālo stāvokli;
- pieprasa informāciju par Sodū reģistrā iekļautajām ziņām par personu un citām nedalītā saimniecībā dzīvojošām personām;
- nosūta personu pie psihologa, lai saņemtu atzinumu par personas piemērotību adopcijai;
- nosūta personu apgūt adoptētāja mācību programmu.

Pēc ģimenes izpētes veikšanas bāriņtiesa lemj par personas atzīšanu par adoptētāju. Pārskata periodā bāriņtiesa vienu personu atzinusi par adoptētāju.

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem 2021.gadā ir samazinājies adoptēto bērnu skaits. Tas izskaidrojams ar to, ka potenciālie adoptētāji pārsvarā vēlas adoptēt bērnus vecumā līdz pieciem gadiem bez veselības problēmām. Ņemot vērā šādu adoptētāju vēlmi, adopcijas process ievēlās, jo šajā vecuma grupā adopcijai nav pieejami tik daudz bērnu.

Bāriņtiesa pēdējos gados novērojusi tendenci to personu vidū, kuras vēlas kļūt par adoptētājiem, vispirms iegūt audžuģimenes statusu, tādā veidā nodrošinot sev ātrāku iespēju adoptēt bērnu.

Ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu var adoptēt, ja pirms adopcijas apstiprināšanas viņš atradies adoptētāja aprūpē un uzraudzībā un ir konstatēta bērna un adoptētāja savstarpējā piemērotība, kā arī ir pamats uzskatīt, ka adopcijas rezultātā starp adoptētāju un adoptējamo izveidosies patiesas bērna un vecāku attiecības. Atbilstoši adopcijas kārtībai adoptētāja aprūpē bērnu var nodot ar bāriņtiesas lēmumu uz laiku līdz sešiem mēnešiem. 2021.gadā viens bērns nodots adoptētāju aprūpē un uzraudzībā, par kuru bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par to, ka adopcija ir bērna interesēs.

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem samazinās to personu skaits, kuras ir adoptējušas otra laulātā bērnu. Tas skaidrojams ar spēkā esošajiem 2018.gada 30.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.667 "Adopcijas kārtība", saskaņā ar kuriem personai, kura vēlas adoptēt otra laulātā bērnu, ir jāapgūst adoptētāju apmācības programma. 2021.gadā neviens laulātais nav izteicis vēlmi adoptēt sava laulātā bērnu.

Salīdzinājumā ar 2020.gadu neviens ārpusģimenes aprūpē esošais bērns nav nodots pirmsadopcijas aprūpē un uzraudzībā, savukārt aizbildnis un aizbildņa laulātais adoptēja aizbildnībā esošu bērnu.

Ņemot vērā, ka līdz 2021.gada beigām valstī bija apturēta bērnu adopcija uz ārvalstīm, tas būtiski samazināja ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu iespēju iegūt sev pastāvīgu ģimeni un mūžilgas attiecības.

Par aizgādības lietām

Aizgādību nodibina pilngadīgai personai, kurai ierobežota rīcībspēja. Tāpat, neierobežojot personas rīcībspēju, pār personu noteiktos gadījumos var tikt nodibināta pagaidu aizgādība, ja nepieciešams veikt pasākumus personas interešu aizsardzībai. Civillikumā noteikts, ka personas, kurai ir garīga rakstura vai citi veselības traucējumi rīcībspēju var ierobežot, ja tas nepieciešams šīs personas interesēs un ir vienīgais veids, kā tās aizsargāt. Bāriņtiesa saskaņā ar tiesas nolēmumu par aizgādības nodibināšanu ieceļ aizgādni:

- 1) personai ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem, kurai rīcībspēju ierobežojusi tiesa;
- 2) personai, kurai tiesa nodibinājusi pagaidu aizgādību;
- 3) personai, kurai rīcībspēju tiesa ierobežojusi izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ;
- 4) promesošās vai pazudušās personas mantai;
- 5) testamenta izpildīšanai.

Atbilstoši Bāriņtiesu likumā noteiktajam, bāriņtiesa saskaņā ar notāra taisīto notariālo aktu par aizgādības nodibināšanu mantojumam ieceļ aizgādni. Pārskata periodā bāriņtiesa iecēlusi aizgādni 12 mantojuma aizgādības lietās, lai nodrošinātu mantojuma pārstāvību, uzraudzību un apsaimniekošanu.

Atbilstoši Civilprocesa 268.pantam, ja tiesa uz pierādījumu pamata konstatē, ka personas rīcībspēja ir ierobežojama, tā taisa spriedumu, kurā norāda rīcībspējas ierobežojuma apjomu un ar kuru nodibina personai aizgādību. Tiesa, izvērtējot personas spējas, nosaka, vai un kādā apjomā aizgādnis ar aizgādībā esošo rīkojas kopā, un tikai pēc tam apjomu, kādā aizgādnis rīkosies patstāvīgi. Vienlaikus tiesa uzliek par pienākumu bāriņtiesai iecelt šai personai aizgādni, kam uzdod rīkoties tiesas noteiktajā apjomā. Jāņem vērā, ka tiesas spriedumu par rīcībspējas ierobežojumu var pārskatīt jebkurā brīdī, bet ne retāk kā reizi septiņos gados no tā spēkā stāšanās dienas.

2021.gada 31.decembrī bāriņtiesas pārraudzībā bija 98 personas aizgādības lieta. 2021.gadā 21 personai ar rīcībspējas ierobežojumiem ir iecelts aizgādnis, 16 aizgādņi bijušu tuvu radnieki, bet 5 gadījumos aizgādnis bijis aizgādībā esošajai personai sveša persona.

Pārskata periodā joprojām ir aktuāla problēma atrast piemērotu aizgādni personām, kurām nav radnieku. Jau 2020.gadā Valsts sociālās aprūpes centra "Kurzeme" filiāles "Liepāja" personāls uzsāka risināt iestādē ievietoto pilngadīgo personu tiesiskā statusa izvērtēšanu un tas turpinājās arī 2021.gadā. Šajā aprūpes iestādē dzīvojošajām personām ne vienmēr ir tuvu radnieki, kas varētu uzņemties aizgādņa pienākumus. Bāriņtiesa aicina aprūpes iestādes darbiniekus uzņemties šos pienākumus. 2021.gadā 10 aprūpes iestādē dzīvojošām pilngadīgām personām ir iecelts aizgādnis, 3 no ieceltajiem aizgādņiem ir aprūpes iestādes darbinieki.

Par pieņemtajiem lēmumiem

Pārskata periodā Bāriņtiesa pieņēmusi 421 lēmumu:

Par aizgādības tiesību pārtraukšanu, pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu	64
Par aizgādības tiesību atjaunošanu vai par prasības celšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	9
Par prasības celšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	19
Par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu	25
Par aizbildņa atbrīvošanu no pienākumu pildīšanas	19
Par personas atbilstību aizbildņa pienākumu pildīšanai	8
Par sevišķā aizbildņa iecelšanu pēc tiesas pieprasījuma	3
Par bērnu ievietošanu audžuģimenē/ uzturēšanās termiņa pagarināšanu audžuģimenē/ uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē	23
Par bērnu ievietošanu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā	4
Par bērnu uzturēšanās izbeigšanu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā	5
Par personu atzīšanu par adoptētājiem	1
Par bērnu nodošanu adoptētāju aprūpē, par bērnu adopciju	1
Par bērnu šķiršanu adopcijas gadījumā	1
Par piemērotību audžuģimenes pienākumu pildīšanai	6
Par audžuģimenes statusa piešķiršanu	2
Par audžuģimenes statusa izbeigšanu	1
Par piemērotību specializētās audžuģimenes pienākumu pildīšanai	3
Par bērnu nodošanu aprūpē citai personai	13
Par mantas pārvaldību	46
Par aizgādņa iecelšanu personai	26
Par atbilstību aizgādņa pienākumu pildīšanai	1
Par aizgādņa atbrīvošanu no pienākumu pildīšanas	10
Par aizgādņa tiesību un pienākumu apjomu	6
Par mantojuma aizgādņa iecelšanu/atbrīvošanu	20
Par atzinuma sniegšanu tiesai lietās, kas izriet no aizgādības lietām	32
Par sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksu pārtraukšanu, piešķiršanu	19
Par bērnu uzvārdu maiņu	2
Par vecāku domstarpībām bērnu aizgādības jautājumos	4
Par atļauju ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem uzturēties pie vecākiem vai radniekiem	17
Par obligāto ārstēšanos no atkarību izraisošām vielām	2
Par bērnu ievietošanu specializētajā audžuģimenē	10
Par bērnu uzturēšanās izbeigšanu specializētajā audžuģimenē	1
Par viesģimenes statusa izbeigšanu	3
Par specializētās audžuģimenes statusa piešķiršanu	4
Citi lēmumi	9

Par dalību tiesas sēdēs

Bāriņtiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētājas vietniece, bāriņtiesas locekles un speciāliste bērnu tiesību aizsardzības jautājumos pārskata periodā pēc tiesas aicinājuma piedalījušās 133 tiesas sēdēs:

Lietās par rīcībspējas ierobežošanu, rīcībspējas pārskatīšanu	dalība 10 tiesas sēdēs
Lietās par aizgādības tiesību atņemšanu	dalība 20 tiesas sēdēs
Lietās par adopcijas apstiprināšanu	dalība 5 tiesas sēdēs
Lietās par atsevišķas aizgādības noteikšanu	dalība 12 tiesas sēdēs
Lietās par saskarsmes tiesības kārtības noteikšanu	dalība 34 tiesas sēdēs

Lietās par bērna dzīvesvietas noteikšanu	dalība 11 tiesas sēdēs
Par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, grozīšanu vai atcelšanu	dalība 15 tiesas sēdēs
Kā nepilngadīgā pārstāvis kriminālprocesā	dalība 6 tiesas sēdēs
Kā atbildētājs lietā par administratīvā akta atcelšanu	dalība 6 tiesas sēdēs
Par audzināšanas rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu	dalība 1 tiesas sēdēs
Par paternitātes fakta konstatēšanu	dalība 4 tiesas sēdēs
Starptautiskās tiesas bērnu jautājumos	dalība 9 tiesas sēdēs

Par lietvedībā esošajām lietām

Pārskata periodā Bāriņtiesas lietvedībā bijušas 1006 lietas:

Aizgādības lietas	166
Aizbildnības lietas	173
Lietas par bez vecāku gādības esošo bērnu ievietošanu audžuģimenē	42
Lietas par bez vecāku gādības esošo bērnu ievietošanu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā	15
Adopcijas lietas	24
Audžuģimeņu lietas	38
Viesģimeņu lietas	11
Lietas par bērnu nodošanu aprūpē citai personai	21
Lietas par bērnu mantas pārvaldību	150
Aizgādības lietas, tajā skaitā par aizgādību mantojumam	141
Lietas par atzinuma sniegšanu tiesai	42
Lietas par sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksu pārtraukšanu, piešķiršanu	23
Lietas par bērnu uzvārdu maiņu	2
Lietas par vecāku domstarpībām bērnu aizgādības jautājumos	8
Pārbaudes lietas	150

Par profilakses darbu ar bērniem

Bāriņtiesā strādājošā speciālista bērnu tiesības aizsardzības jautājumos kompetencē ir veikt profilakses darbu ar bērniem, kuri ir veikuši likumpārkāpumu vai kuriem pastāv deviantas un asociālas uzvedības iezīmes. Profilakses lietas tiek iekārtotas un uzvedības sociālās korekcijas programmu izstrādātas bērniem, kuriem tās nepieciešamas. Speciālists piedalās starpinstiūciju organizētās sadarbības sanāksmēs un Kurzemes rajona tiesas sēdēs, sagatavojot informāciju par bērnu, viņa problēmām, riskiem, resursiem un veikto profilaktisko darbu.

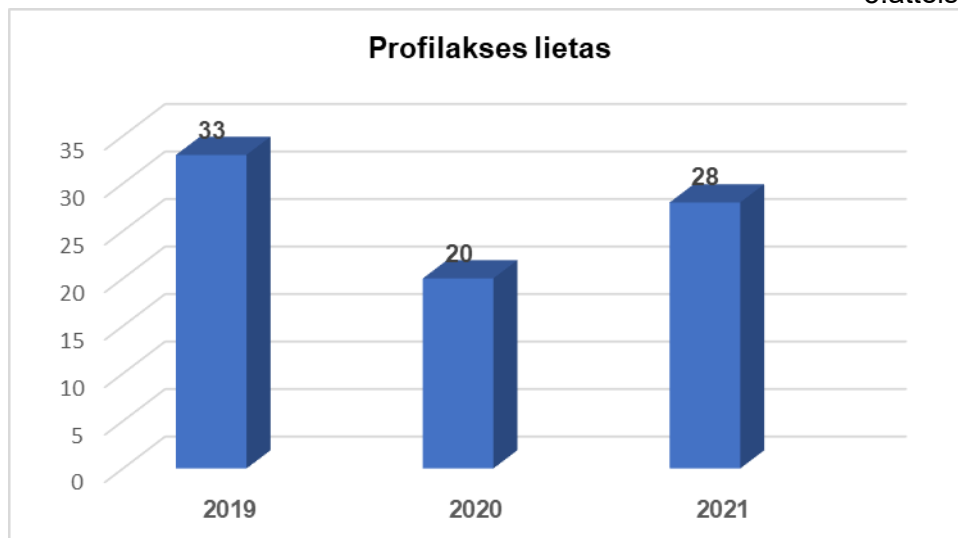
Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58.pantā noteikts, ka pašvaldība sadarbībā ar bērnu vecākiem, izglītības iestādēm, Valsts policiju, sabiedriskajām organizācijām un citām iestādēm veic likumpārkāpumu profilakses darbu ar bērniem un iekārto profilakses lietu, kā arī izstrādā sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu katram bērnam, kurš:

- 1) izdarījis noziedzīgu nodarījumu un pirmstiesas izmeklēšanas laikā nav apcietināts;
- 2) atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu;
- 3) atbrīvots no kriminālatbildības;
- 4) atbrīvots no ieslodzījuma vai soda izciešanas vietas;
- 5) izdarījis Krimināllikumā paredzētās prettiesiskās darbības pirms 14 gadu vecuma sasniegšanas;
- 6) vairāk nekā divas reizes izdarījis Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētās prettiesiskās darbības;
- 7) ubago, kļaino vai veic citas darbības, kas var novest pie prettiesiskas rīcības.

Profilakses lietas tiek iekārtotas un uzvedības sociālās korekcijas programmas tiek izstrādātas pēc Valsts policijas, Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas (turpmāk - Administratīvā komisija), Valsts probācijas dienesta, Liepājas pilsētas bāriņtiesas iniciatīvas. 2021.gadā, salīdzinot ar 2020.gadu un 2019.gadu, pieaudzis to profilakses lietu skaits, kuru iekārtošanai iniciators bijusi Administratīvā komisija un Valsts probācijas dienests.

2021.gadā iekārtotas 28 profilakses lietas, kas ir par 8 profilakses lietām mazāk kā 2020.gadā (skat. 5.attēlu).

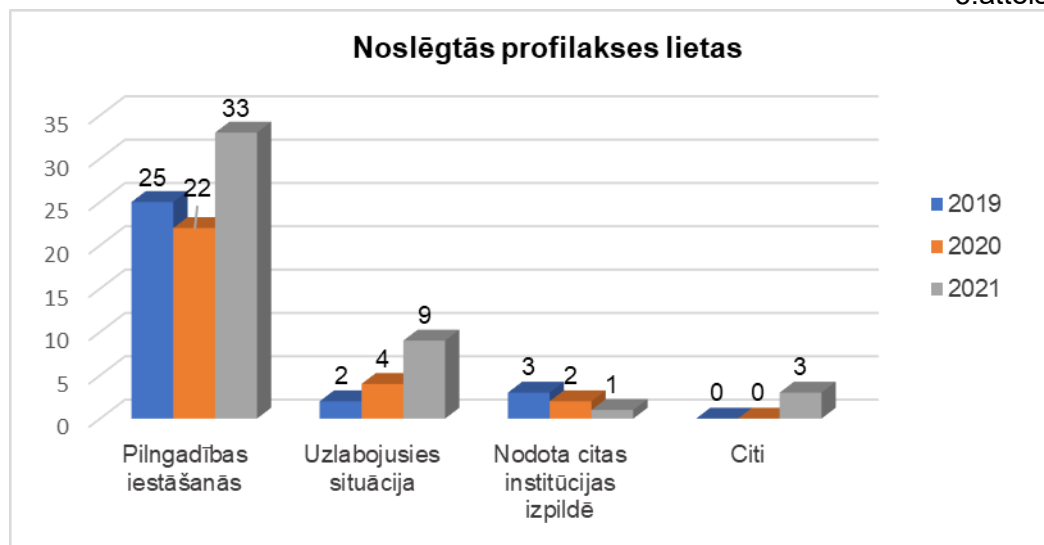
5.attēls

Administratīvā komisija 2021.gadā pieņēmusi 61 lēmumu par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu, nosakot uzvedības ierobežojumus 36 nepilngadīgajiem piedalīties uzvedības sociālās korekcijas programmā, un 14 no tiem šāds ierobežojums noteikts vairāk kā vienu reizi. 2021.gadā Kurzemes rajona tiesa nevienam nepilngadīgajam nav piemērojusi audzinoša rakstura piespiedu līdzekli, gadu iepriekš tas noteikts 3 nepilngadīgajiem.

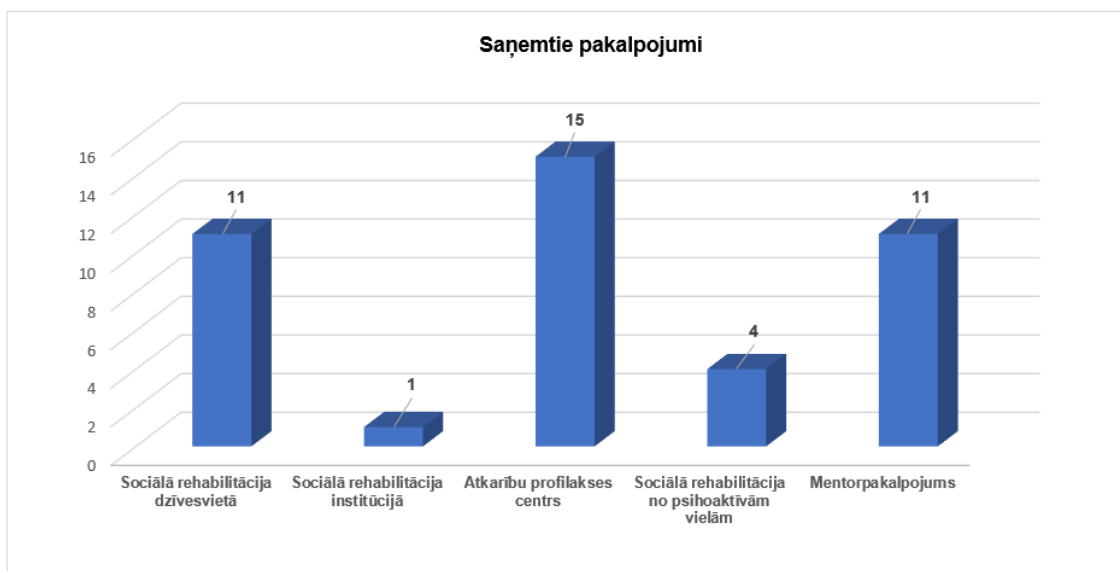
2021.gadā speciālists bērnu tiesību aizsardzības jautājumos veicis darbu ar nepilngadīgajiem 107 profilakses lietās. Visa gada periodā 46 profilakses lietas noslēgtas, lielākoties tādēļ, ka nepilngadīgie kļuvuši pilngadīgi. Kopumā profilakses lietu skaits samazinās - jaunas profilakses lietas tiek iekārtotas mazāk, savukārt palielinājies to noslēgto profilakses lietu skaits, kam par pamatu bijusi situācijas uzlabošanās.

6.attēls

Uzvedības sociālās korekcijas programmas mērķis ir panākt, lai nepilngadīgais mazina devianto, asociālo un vardabīgo uzvedību, kas ir par pamatu jauna vai atkārtota likumparkāpuma izdarīšanai, atsāk vai turpina mācības, iegūstot vismaz pamatzglītību, stabilizē psihoemocionālo veselību, saņem palīdzību, tostarp ārstēšanos no psihoaktīvām vielām. Lai darbs ar nepilngadīgajiem noritētu sekmīgāk, nozīmīga loma ir pašvaldībā un valstī pieejamiem sociālajiem pakalpojumiem. 2021.gadā turpinājās aktīva sadarbība ar Atkarību profilakses centru, kas kaitniecisko vielu lietošanas tendenci skata ģimenes kā sistēmas kontekstā, piedāvājot atbalstu un palīdzību ne tikai nepilngadīgajam, bet arī vecākiem. Atkarību profilakses centra atbalsta pakalpojumu saņēmuši 19 uzvedības sociālās korekcijas programmas jaunieši. Savukārt ambulatoru ārstēšanos pie narkologa 2021.gadā saņēma 11 nepilngadīgie. Tas apstiprina faktu, ka kaitnieciski pārmērīga atkarību izraisošo vielu lietošana ir klātesoša lielam skaitam jauniešu. 2021.gadā sociālās uzvedības korekcijas programmas ietvaros 1 jauniešis tika motivēts saņemt ārstēšanos ilgstošās sociālās rehabilitācijas iestādē kā bērns, kurš ir atkarīgs no psihoaktīvām vielām. No 2021.gada augusta šāds pakalpojums jauniešiem vairs nav pieejams, līdz ar to atkarīgajiem jauniešiem pieejamie pakalpojumi ir samazinājušies. 2021.gadā psihoemocionālo veselību stabilizējuši 19 nepilngadīgie - septiņpadsmit saņēmuši sociālās rehabilitācijas pakalpojumu dzīvesvietā, Liepājā, savukārt divi - institūcijā, ārpus Liepājas. Salīdzinoši ar 2020.gadu bērnu skaits, kuri saņēmuši psihoemocionālu atbalstu pie speciālista ir teju dubultojies. Kopš 2020.gada septembra Liepājas pašvaldībā tika uzsākts izmēģinājumsprojekts "Mentora pakalpojums sociālā riska jauniešiem". Līdz 2021.gada 30.decembrim tajā iesaistījušies 18 uzvedības sociālās korekcijas programmā esošie jaunieši, gadu iepriekš 11 jaunieši. Četri jaunieši izmantojuši Pusaudžu resursa centra Liepājas filiāles piedāvāto pakalpojumu klāstu, savukārt viens jauniešis iesaistījās projekta "Proti un dari" aktivitātēs (skat. 7.attēlu). Tas iezīmējis pašvaldībā esošo nevalstisko organizāciju piedāvāto pakalpojumu lietderību un nozīmīgumu jauniešu uzvedības korekcijā un personības izaugsmē.

7.attēls

Būtiski minēt, ka Covid-19 pandēmijas apstākļos Liepājas pašvaldībā tika radīta atbilstoša, droša vide, lai klātienē konsultācijas un nepieciešamie sociālie pakalpojumi jauniešiem būtu pieejami. Uzvedības sociālās korekcijas programmas ietvaros secināts, ka nepilngadīgie nav aktīvi, lai iesaistītos ikmēneša konsultācijās attālināti. Iespējams, tas ir saistīts ar saskarsmes prasmju trūkumu, zemu pašvērtējumu un nepārlicinātību. Tādēļ ir būtiski atbalstu saņemt klātienē, kas sekmē iespēju savlaicīgi identificēt vēl kādus riskus un vajadzības.

Lai izvēlētie sociālie pakalpojumi sniegtu vēlamu rezultātu, nozīmīga ir sadarbība starp sociālajā gadījumā risināšanā iesaistītajiem profesionāļiem. Speciālists bērnu tiesību aizsardzības jautājumos 2021.gadā ir piedalījies 41 starpinstitucionālās

sanāksmēs, kas ir labākā sadarbības forma, lai skatītu problēmsituāciju kopumā, tādējādi ietaupot laika resursu un izslēdzot iespēju, ka amata funkcijas pārklājas. Starpinstitūciju sanāksmes arvien biežāk ir Liepājas bāriņtiesas iniciētas, lielu uzsvaru liekot uz pēc iespējas vairāk speciālistu piesaisti konkrēta jaunieša problēmsituācijai, ar mērķi jaunieša dzīvi pozitīvi ietekmēt jēgpilnāk un efektīvāk.

Vienmēr nozīmīgi apzināties, ka nepilngadīgie vēlas turpināt iegūt izglītību, saturīgi pavadīt brīvo laiku un dzīvot likumpaklausīgu dzīvi. Salīdzinoši ar 2020.gadu pieaudzis to nepilngadīgo īpatsvars, kuri savlaicīgi saņēmuši atbilstošu sociālo pakalpojumu, kas ir nozīmīgs faktors - jo laicīgāk nepilngadīgais saņem virkni būtisku sociālo pakalpojumu, kas nodrošina nepilngadīgā tā brīža vajadzības, jo ietekme uz pozitīvām uzvedības izmaiņām dinamikā ir sekmīgāka un noturīgāka.

Cita informācija

Bāriņtiesa, lai veiktu savus uzdevumus lietu pārbaudēs un uzraudzībā, regulāri veic bērnu un aizgādībā esošo personu dzīves apstākļu pārbaudes. Tā 2021.gadā kopā veiktas 623 pārbaudes personu dzīvesvietā, (2020.gadā - 755 pārbaudes). Pārskata gadā veikto pārbaudžu skaita samazinājums skaidrojams ar to, ka Covid-19 pandēmijas dēļ daļa ikgadējās dzīves apstākļu pārbaudes tika atliktas.

Sakarā ar COVID-19 izplatību pasaulē bērnu viesošanās viesģimenēs ārvalstīs nenotika, kā arī bērniem samazinājās iespējas šķērsot valsts robežu, lai dotos ceļojumos ārpus Latvijas.

Pārskata gadā būtiski palielinājies bāriņtiesas pieņemto lēmumu skaits sociālo pabalstu izmaksu pārtraukšanā un piešķiršanā. Tas skaidrojams ar valsts izmaksāto vienreizējo atbalsta maksājumu (Covid-19 infekcijas izplatības negatīvo seku un spriedzes mazināšanai) 500 eiro par katru bērnu - vienam no vecākiem vai personai, kura bērnu audzina.

Atbilstoši 2005.gada 5.novembra Ministru kabineta noteikumu "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās" prasībām bāriņtiesa pārskata periodā Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai pieprasījusi 91 bez vecāku gādības esošajiem bērniem apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai.

Pārskata periodā bāriņtiesā saņemti paziņojumi no Valsts Probācijas dienesta un ieslodzījumu vietu pārvaldes par 95 personām, kuras atrodas šo institūciju uzraudzībā un notiesātas par tīšiem vardarbīgiem noziedzīgiem nodarījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem pret dzimumneaizskaramību un tikumību. Bāriņtiesa, saņemot šādu informāciju, noskaidro, vai šīs personas nedzīvo kopā ar ģimeni, kurā ir nepilngadīgais.

Ja ģimenē ir bērni, bāriņtiesa iegūst informāciju, kas raksturo bērna aprūpi ģimenē, bērna attiecības ar ģimenes locekļiem, un vērtē, vai nepastāv bērnu tiesību un interešu apdraudējums kontekstā ar notiesātās personas sodāmību.

Bāriņtiesa piedalījies 18 starpinstitūciju sadarbības sanāksmēs, kuras ietvaros tiek vispusīgi izpētīta un analizēta situācija saistībā ar likumpārkāpēju. Starp institūciju pārstāvjiem notiek informācijas apmaiņa un tiek lemts par institūciju saskaņotu turpmāko rīcību darbam gan ar likumpārkāpēju, gan ar cietušiem, gan ar potenciāliem upuriem. Sanāksmes mērķis - minimalizēt riskus, kas saistīti ar atkārtotu dzimumnoziegumu un vardarbīgu noziegumu izdarīšanu, un maksimāli aizsargāt bērna tiesības un intereses.

Pārskata periodā bāriņtiesas priekšsēdētāja ir piedalījies vairākās Labklājības ministrijas rīkotajās diskusijās par būtiskiem grozījumiem Bāriņtiesu likumā, kā arī Tieslietu ministrijas organizētajās diskusijās par grozījumiem Bērnu tiesību aizsardzības likumā. Bāriņtiesas darbinieki aktīvi iesaistījušies Labklājības ministrijas Iekšējā audita departamenta auditā par bāriņtiesu un sociālo dienestu funkciju izvērtējumu, sniedzot priekšlikumus par iespējamajiem pilnveides pasākumiem bāriņtiesu darbības jomā. Tāpat bāriņtiesas darbinieki pārskata gadā piedalījušies Tiesībsarga rīkotajā diskusijā par bāriņtiesas kompetenci krimināllietās par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu, grozīšanu vai atcelšanu, Labklājības ministrijas rīkotajā konferencē par atbalsta personām un Tieslietu ministrijas rīkotajā seminārā par juridiskās psiholoģijas aktualitātēm.

Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 5.panta sestajai daļai, kas noteic, ka pašvaldībai ir pienākums nodrošināt mērķtiecīgi organizētu konsultatīvu, izglītojošu un psiholoģisku atbalstu bāriņtiesas priekšsēdētājam, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniekam un bāriņtiesas locekļiem, lai pilnveidotu viņu profesionālo kompetenci un profesionālās darbības kvalitāti, bāriņtiesas darbinieki saņēmuši profesionālas supervīzijas, kā arī pilnveidojuši savas zināšanas bāriņtiesu kompetences jautājumos, piedaloties mācību semināros unursos.

No 2021.gada 16.decembra bāriņtiesa darbu veic piešķirtajās telpās Peldu ielā 5, Liepājā, tādējādi būtiski uzlabojot apmeklētāju pieņemšanas un viņu datu aizsardzības kvalitāti.

Tāpat kā 2020.gadā, arī 2021.gadā bāriņtiesa savā darbā ievēroja valstī noteiktos Epidemioloģiskās drošības noteikumu prasības. Apmeklētāji tika pieņemti pēc iepriekšēja pieraksta. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 8.¹ panta pirmo daļu, lietas bāriņtiesas sēdē tika skatītas rakstveida procesā (bez personu klātbūtnes). Sēdes klātienē ar administratīvā procesa dalībnieku klātbūtni tika organizētas gadījumos, ja sēdes organizēšana rakstveidā vai attālināti varēja radīt būtisku personas pamattiesību aizskārumu un lietas izskatīšanu nebija iespējams atlikt.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja

Ziemele 634 01994
taiga.ziemele@liepaja.lv

Taiga Ziemele